

28.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**28 Eylül 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

28 Eylül 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

— Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayınlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4509)

— Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısında Üzerinde Mutabakata Varılan “Montreal Protokolüne Yönelik Değişiklik (Kigali Değişikliği-2016)”ın İlişik Beyanla Birlikte Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4510)

YÖNETMELİKLER

— Millî Savunma Bakanlığı Personel ve Askerî Öğrenci Temin Faaliyetleri Yönetmeliği

— Maluliyet ve Çalışma Gücü Kaybı Tespiti İşlemleri Yönetmeliği

— Ardahan Üniversitesi Önlisans-Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 16/6/2021 Tarihli ve 2018/13863 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 16/6/2021 Tarihli ve 2018/18505 Başvuru Numaralı Kararı

Türk-İş'in gıda enflasyonu göstergesi 28 ayın zirvesinde

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) raporuna göre Ankara'da yıllık gıda enflasyonu yüzde 24,6 olarak kaydedildi. Böylelikle bu veri setinde 28 ayın en yüksek gıda enflasyonu izlendi.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş), Ankara'da hesaplanan gıda enflasyonunun Eylül'de bir önceki aya göre yüzde 4,18 arttığını; dört kişilik bir ailenin aylık sınırının 3 bin 49 TL, yoksulluk sınırının ise 9 bin 932 TL'ye yükseldiğini açıkladı.

Rapora göre gıda enflasyonunda yıllık artış yüzde 24,6 oldu.

Açlık sınırı geçen yıl Eylül'de 2 bin 447 lira, yoksulluk sınırı 7 bin 973 lira; 2021 Ağustos'ta açlık sınırı 2 bin 927 lira, yoksulluk sınırı 9 bin 533 liraydı.

Türk-İş raporunda "Halen yürürlükte olan aylık net 2 bin 825,9 TL asgari ücret yine açlık sınırının **altındadır**. Aradaki fark bu ay 224 TL'ye yükselmiştir" denildi.

Raporda gıda fiyatlarındaki artış hızının son aylarda manşet TÜFE'nin de üzerine belirgin çıktığına dikkat çekildi.

TÜİK'in aylık enflasyon verilerini duyurma tarihinden önce açıklanan Türk-İş raporu, TÜİK enflasyon tahminlerine dair göstergelerden biri olarak değerlendiriliyor.

Rekabet Kurumu 5 zincir marketin fahiş fiyat savunmasını alacak

Vatandaş isyan ettiren tarlardan sofraya 'kaybet-kaybet' sürecindeki fahiş fiyatların faturası zincir marketlere mi kesilecek? Ticaret Bakanlığı'nın söz konusu marketler için müfettiş görevlendirmesinin ardından Rekabet Kurumu'nun da 5 zincir market hakkında soruşturma başlattığı ortaya çıktı. Kurum, gıda ve temel ihtiyaç malzemelerindeki yüksek zamların sorumlusu olarak işaret edilen zincir marketlerden 27 Ekim'de sözlü savunma alacak.

Ekonomide alınan yanlış kararlar, toplumun refahını her geçen gün kısıtlıyor. Yüksek enflasyonla mücadele etmek için çareyi fahiş fiyat denetimlerinde arayan Hükümet, yeni suçluyu 'zincir marketler' olarak ilan etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "**Beş zincir marketin topladığı ürünle piyasalar alt üst oluyor**" işaretiyle Ticaret Bakanlığı harekete geçti.

Rekabet Kurumu, zincir marketlerin 27 Ekim'de sözlü savunma yapacağını duyurdu.

Kurumdan yapılan açıklamada "Covid-19 salgını sürecinde, perakende gıda ve temizlik ürünleri ticareti ile iştigal eden zincir marketler ile bunların tedarikçileri konumunda olan üretici ve toptancı seviyesindeki teşebbüsler hakkında yürütülen soruşturmanın sözlü savunma toplantısı 27 Ekim 2021 tarihinde yapılacaktır." dendi.

"Rekabet Kurulunun 07.05.2020 tarih ve 20-23/298-M sayılı kararı uyarınca Covid-19 salgını sürecinde, perakende gıda ve temizlik ürünleri ticareti ile iştigal eden zincir

marketler ile bunların tedarikçileri konumunda olan üretici ve toptancı seviyesindeki teşebbüslerin fiyatlama davranışlarının incelenmesine yönelik olarak açılan soruşturmada sözlü savunma aşamasına gelindi. Bahse konu sözlü savunma toplantısı, 27 Ekim 2021 tarihinde saat 10.30'da yapılacaktır.

Toplantıya söz almak üzere katılmak isteyen şikâyetçi ve üçüncü kişilerin, "Rekabet Kurulu Nezdinde Yapılan Sözlü Savunma Toplantıları Hakkında Tebliğ" uyarınca, toplantı konusu ile ilgili menfaat ilişkilerini ortaya koyan bilgi ve belgeleri içeren dilekçeyle 20 Ekim 2021 günü mesai saati sonuna kadar Rekabet Kurumuna başvurmaları gerekmektedir.

Sözlü savunma toplantısına dinleyici olarak katılmak isteyenler, toplantıyı online olarak takip edebileceklerdir. Bu amaçla Rekabet Kurumu web sitesindeki yönlendirmelere uygun olarak, toplantı saatine kadar katılım formunun doldurulması gerekmektedir."

ERDOĞAN: 5 ZİNCİR MARKET BÜTÜN ÜRÜNÜ TOPARLIYOR

Ticaret Bakanlığı, 5 büyük zincir marketteki ürünlerde fahiş fiyat artışı yapıp yapılmadığının tespiti için Ticaret Müfettişleri görevlendirildiğini açıklamıştı.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, ABD ziyaretinde fahiş fiyatlara ilişkin, "5 zincir market var. Bunlar bütün ürünü toparlıyor. Bu 5 zincir marketin topladığı ürünle piyasalar altüst oluyor" ifadelerini kullanmıştı.

Türkiye, Singapur'a yumurta ihracatına başladı

Singapur'a ilk kez sofralık yumurta ihracatı Anka Yumurta tarafından gerçekleşti. Anka Yumurta Yönetim Kurulu Başkanı Keskin Keskinoglu, "İlk yükleme yaklaşık 450 bin adet. Eğer beğenilirse 'Her ay 5 konteyner sizden yumurta alırsız' dediler. Bu da yaklaşık 2 milyon 250 bin yumurta demek" diye konuştu.

Uzak Doğu'nun önemli ülkelerinden Singapur'a Türkiye'den yumurta ihracatı başladı.

Singapur'a ilk kez sofralık yumurta ihracatı Anka Yumurta tarafından gerçekleşti.

Anadolu Ajansı'na konuşan Anka Yumurta Yönetim Kurulu Başkanı Keskin Keskinoglu, şöyle konuştu:

"Singapur'a ihracat yapıldığı an bir bakıma Uzak Doğu'nun kapıları açılmış oluyor. Singapur, kahverengi yumurta talep etti. İlk yükleme yaklaşık 450 bin adet. Eğer beğenilirse 'Her ay 5 konteyner sizden yumurta alırsız' dediler. Bu da yaklaşık 2 milyon 250 bin yumurta demek."

Hong Kong için de girişimler var

Singapur'un yumurta üretiminin yetersiz olduğuna işaret eden Keskinoglu, bu ülkenin ihtiyacının büyük kısmını Ukrayna ve Malezya'dan karşıladığını aktardı.

28.09.2021

Keskinoğlu, Uzak Doğu ülkelerinin Türk gıda ürünleri için çok büyük bir pazar olduğuna dikkati çekerek, şunları kaydetti:

"Buraya ihracata başladığımızda Singapur'u referans göstererek Hong-Kong'a daha kolay ihracat yapabiliriz. Hong-Kong için de girişimler var. İnşallah Hong-Kong'da da Türk yumurtası raflarda yerini alacak."

“Devlet Denetleme Kurulu göreve”

Türkşeker Tarım’da Millî Gazete’nin ortaya çıkardığı şaibeli arpa buğday satışı ile nohut peşkeşi Meclis gündemine taşındı.

CHP İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, TBMM Başkanlığı’na verdiği soru önergesinde, Türkşeker Tarım şirketi vurgununu Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay’a sordu. Bekaroğlu, Devlet Denetleme Kurulu’nun harekete geçmesini de istedi.

“İDDİALARLA İLGİLİ KAMUOYUNA AÇIKLAMA YAPILAMADI”

Bekaroğlu, “Toplu satışın yapıldığı 19 Şubat’ta ekmeklik buğdayın borsa fiyatının 2050 TL/Ton civarında bulunduğunu, Türkşeker Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mücahit Alkan’ın, yaklaşık 40 bin ton buğdayın toplu halde tek bir firmaya satışına yönelik iddialarla ilgili kamuoyuna bir açıklama yapamadığını, satışı yapılan firmaları ise açıklayamadığını, ancak TÜRİB rakamlarının ise gerçeği ortaya çıkardığını, TÜRİB kayıtlarından 19 Şubat’ta anlaşmalı satış kapsamında Gaziantep’te bir makarna firmasına 38 bin ton ekmeklik buğdayın 1.960 TL/tondan devrinin yapıldığının görüldüğünü” ifade etti.

“ŞAİBELİ SATIŞTAN KİMLER, NE KADAR MENFAAT ELDE ETTİ?”

Bekaroğlu önergesinde, 19 Şubat’ta ekmeklik buğday Gaziantep’teki bir makarna fabrikasına tonu 1960 TL’den satılırken, kuraklık nedeniyle hububat ürünlerinin fiyatlarının ani artışlar gösterdiği 2021 Mayıs ayında TMO tarafından ekmeklik buğdayın fiyatının 2.250 TL/ton, arpanın fiyatının ise 1.750 TL/ton olarak açıklandığını hatırlattı. Bekaroğlu, “Ancak serbest piyasadaki fiyatların TMO’nun alım

fiyatlarının çok üstünde seyrettiği, ekmeklik buğday ve arpa fiyatlarının 2.800 TL/ton seviyesine kadar çıktığına” dikkat çekti. Bekaroğlu, “Şaibeli satışta kimlerin nasıl bir menfaat elde ettiği bilinmiyor. Türkşeker Tarım’dan toplu halde ürün alan belli firmalar ise büyük bir rant elde etmiştir. Şaibeli buğday ve arpa satışlarının kamuoyuna medya tarafından duyurulmasına rağmen Türkşeker Tarım bu hatalı tutumunda ısrar etmektedir” dedi.

“8 TL’LİK NOHUT 4,93 TL’YE VERİLDİ”

Bekaroğlu, Türkşeker Tarım’ın geçen yıl çiftçiden alınan ve deposunda bulunan piyasa fiyatı 7,5 lira ile 8 lira arasında değişen birinci sınıf (8 mm) yaklaşık 900 tona yakın nohutu, Ankara merkezli bakliyat firmasına 4,93 TL’den sattığına dikkat çekti. Söz konusu satışın da, tarım sektöründe bir peşkeş olarak değerlendirildiğini, alıcı firmanın burada büyük bir menfaat elde ettiği ve Türkşeker Tarım’ın da sadece bu satıştan dolayı 5 milyon lira zarar ettiğini gündeme getiren Bekaroğlu, Türkşeker Tarım gibi kurumların çiftçiden piyasaları regülasyon amaçlı ürün alırken söz konusu bu ürünleri de belli firmalara toplu halde satmamaları gerektiğini, bu durumun regülasyon görevine de aykırı bulunduğunu dile getirdi. Bekaroğlu bütün bu iddia ve değerlendirmeleri, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay’a sordu.

Bir açıklama daha... Kim yiyecek bunca zehirli ürünü

Açıklamada, 1 Ocak-19 Eylül tarihleri arasında Türkiye'den Rusya'ya getirilen 434 parti bitkisel üründe zararlı madde tespit edildiği bildirildi...

Rusya Tarım Ürünleri Denetim Ajansı (Rosselkhoznadzor), 2021 yılının başından bu yana Türkiye'den getirilen 434 parti bitkisel ürünün Rusya'ya girişine izin verilmediğini duyurdu.

Aynı kurum dört gün önce de Türkiye'den gelen meyvelerde kahverengi monilia çürüklüğü, domateslerde ise kahverengi kırışıklık virüsü bulunduğunu duyurmuştu.

Yeni yapılan açıklamada ise 1 Ocak-19 Eylül tarihleri arasında Türkiye'den Rusya'ya getirilen 434 parti bitkisel üründe zararlı madde tespit edildiği bildirildi.

Denetim yapılan ürünlerin mandalina, portakal, nar, şeftali, nektarin, erik, üzüm, kayısı, armut, ayva, limon, greyluft, hurma, vişne, biber, domates, kabak, çilek, karnabahar, roka, kırmızı lahana, kavun ve elma olduğu belirtildi.

Ocak ayında 81, Şubat'ta 51, Mart'ta 88, Nisan'da 53, Mayıs'ta 37, Haziran'da 33, Temmuz'da 36, ağustosta 40, 19 Eylül'e kadar ise 15 parti üründe zararlı maddelere rastlandığı kaydedildi.

Kurumdan yapılan açıklamada, bu bilgilerin yayınlanma nedeninin, "kurumun Türk meslektaşları ile çalışmalarına pek çok basın organı tarafından politik vurgular yapılması" olduğu belirtildi.

28.09.2021

Kredi büyümelerinde yavaşlama var mı?

Merkez Bankası PPK metninde para politikasının sıkılığının ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yaptığını dile getirdi. Ticari kredi hacminde yıllık büyüme yüzde 11,81 iken 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış büyüme ise yüzde 5,91 seviyesinde.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantısında 100 baz puanlık indirimi yaparken “Güçlü parasal sıkılaştırmanın krediler ve iç talep üzerindeki yavaşlatıcı etkileri devam etmektedir. Parasal duruşun sıkılığı ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başlamıştır. Bunun yanında, bireysel kredilerin ılımlı seyre dönmesi için makroihtiyati politika çerçevesi güçlendirilmiştir” gerekçesine yer vermişti. Piyasa bu açıklamayı ticari kredilerdeki ivme kaybından Merkez Bankası’ ‘tedirgin’ olarak yorumladı. Ticari kredi büyümesi öngörülenden daha fazla daraldı mı? Öngörülen nedir bilinmiyor ama veriler artışın son haftalarda ivme kazandığını gösteriyor.

Faizlerde henüz değişim yok

Merkez Bankası verilerine göre 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış ticari kredi artışı 17 Eylül haftasında yüzde 5,91 oldu. Ticari kredilerde parasal sıkılaşmadan söz edilmeye başlanan geçen yıl ağustos ayından itibaren yavaşlama başlamıştı. Öyle ki faiz indirimlerinin başladığı Ekim 2020’de artış hızı yüzde 0,4’e Aralık 2020’de ise yüzde 0,1’e kadar gerilemişti. Faizin yüzde 19’a çıkarıldığı şubat toplantısının ardından Nisan 2021’de ise yeniden hızlanan ticari kredi artışı yüzde 10,37’ye kadar çıktı. Nisandan sonra yavaşlama sürerken ağustos sonuyla beraber yeniden ivmelendi. Bankacılık sektörü kaynakları 100 baz puanlık politika faizi

indiriminin kredi faizlerinde çok etkili olmasını beklememekle birlikte mevduat faizlerinde düşüş yaratabileceği görüşünde. Henüz bankalar faiz oranlarında bir değişikliğe gitmedi.

Yıllık değişim çift hanelerde

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) haftalık bankacılık sektörü verilerinde de yıllık değişim ticari kredilerde hala çift haneli büyümeye işaret ediyor. BDDK verileri 17 Eylül haftası itibariyle ticari ve diğer kredi hacminin 3 trilyon 49 milyar 591 milyon lira olduğunu gösteriyor. Geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,81 büyüme yaşandı. Toplam ticari ve bireysel kredi hacmi ise 17 Eylül haftasında yine geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,92'lik büyüme yaşandı. Önceki haftalarda yüzde 15 seviyesinde olan bu artış hızı yüzde 13 seviyelerine inince de hala çift haneli büyüme devam ediyor.

Tüketici kredilerinde ise son alınan önlemlerin çok etkili olduğunu söylemek için henüz erken gibi görünüyor. Tüketici kredilerinde 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış artış yüzde 18,09 seviyelerinde. Geçen yıl ağustos ve eylül aylarında yüzde 100'leri aşan büyümenin yaşandığı tüketici kredilerinde geçen yıl sonunda başlayan artış hızındaki ivme kaybı şubatta belirginleşmiş ve yüzde 3,64'e kadar gerilemişti. Bu yıl ağustostan itibaren ise yeniden çift haneli artışlar gözlenmeye başladı. Bunda hem açılmanın etkisiyle ertelenen talep, hem turizm harcamaları hem de okulların yeniden yüz yüze eğitime dönmesiyle gelen harcamalar etkili oldu.

Bankacılık sektörü ticari kredi hacmi (milyon TL)

3.250

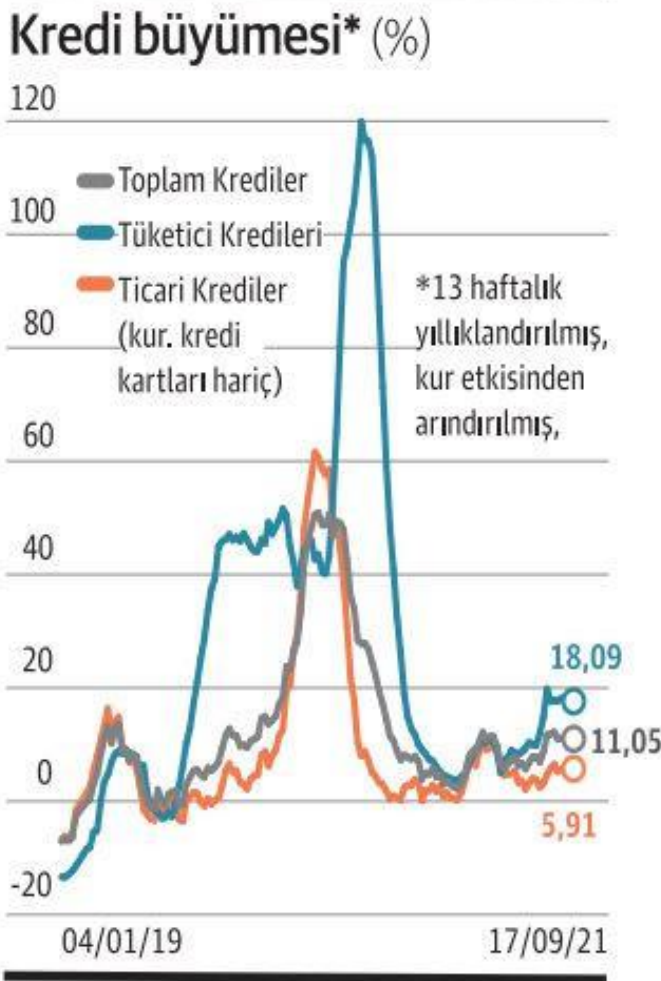

Taşıtta talep hala güçlü

Merkez Bankası verilerine göre konut kredileri 17 Eylül haftasında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,28 büyüdü. Eylülün ilk haftasında büyüme yüzde 2,25'e

gelmişti. Geçen yılki düşük faiz kampanyalarında ise konut kredisi artış hızı yüzde 47,86'ya kadar yükselmmişti. Konut kredisi faizinde yüzde 1 psikolojik sınır olarak görülüyor. Aylık faiz yüzde 1'in üzerinde olduğunda tüketicilerin talebinde artış daha hızlı oluyor. Politika faizindeki indirimin yüzde 1,37 seviyelerindeki konut kredi faizine etkisi olacak mı bilinmiyor.

Taşıt kredisi en fazla makroihtiyati önlem alınan kredi türlerinin başında geliyor. Taşıt kredilerinde geçen yıl mayıs ve haziranda yüzde 100'ü aşan büyümeler yaşanmıştı. Buna rağmen büyüme hızı ancak yüzde 40,71'e kadar gerileyebildi. Halen daha güçlü talep taşıt kredilerinde gözleniyor. İhtiyaç kredilerinde ise tıpkı konut kredilerinde olduğu gibi düşük faiz kampanyalarının etkisiyle geçen yıl ağustosta en hızlı büyümeler yaşanmış ve geçen yılın aynı dönemine göre büyüme yüzde 70'e kadar dayanmıştı. Bu yıl ise genellikle yüzde 20'nin üzerinde büyümesini sürdüren ihtiyaç kredilerinde 17 Eylül haftasında yüzde 15,91'lik artış dikkat çekiyor. Ağustos başında artış hızı yüzde 14,66'lara gerilemişken son 4 haftadır yön yukarıya çevrilmiş durumda.

Toplam kredi hacmi 3.9 trilyon lira

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) haftalık verilerine göre, sektörün kredi hacmi 17 Eylül haftası itibarıyla 27 milyar 36 milyon lira arttı. Söz

konusu dönemde toplam kredi hacmi 3 trilyon 933 milyar 984 milyon liradan 3 trilyon 961 milyar 19 milyon liraya çıktı. Tüketici kredileri tutarı, 17 Eylül ile biten haftada önceki haftaya göre 289 milyon lira azalarak 730 milyar 11 milyon liraya geriledi. Söz konusu kredilerin 281 milyar 620 milyon lirası konut, 14 milyar 363 milyon lirası taşıt ve 434 milyar 28 milyon lirası ihtiyaç kredilerinden oluştu. Söz konusu dönemde taksitli ticari kredilerin tutarı 1 milyar 723 milyon lira yükselerek 603 milyar 327 milyon liraya çıktı. Bankaların bireysel kredi kartı alacakları da yüzde 1,2 azalarak 181 milyar 417 milyon liraya düştü. Bireysel kredi kartı alacaklarının 75 milyar 445 milyon lirası taksitli, 105 milyar 972 milyon lirası taksitsiz oldu.

Asakawa: Evergrande olayının global bir krizi tetiklemesi muhtemel değil

Küresel piyasaların radarındaki en önemli gündem maddesi olan Çinli gayrimenkul devi Evergrande'nin nakit krizini değerlendiren Asya Kalkınma Bankası Başkanı Asakawa'dan piyasaları rahatlatan mesajlar geldi.

Asya Kalkınma Bankası (ADB) Başkanı Masatsugu Asakawa, Çinli gayrimenkul geliştirme devi Evergrande'nin içinde düştüğü krizin global bir krizi tetiklemesinin muhtemel olmadığını söyledi.

Ancak Asakawa, Evergrande krizinin Çin'in bölgesel yönetimlerinin finansal durumlarına ve hamehalkı tüketimine etkisinin izlenmesi gerektiğini vurguladı.

Çin'in bankacılık sisteminin Evergrande'den kaynaklı her şoku absorbe etmeye yetecek tamponlara sahip olduğunu belirten ADB Başkanı, Çin MB'nin sisteme bolca likidite sağladığını ve otoritelerin Evergrande'nin bulaşıcı etkilerini kontrol altına almak için hazır olduklarını gösterdiklerini ifade etti.

Erdoğan: Türkiye ekonomisi hak ettiği yere gelmektedir

Cumhurbaşkanı Erdoğan Kabine toplantısı sonrası yaptığı açıklamada, "Türkiye ekonomisi hak ettiği yere gelmektedir. Uluslararası yatırımcıların ülkemize olan ilgisi de giderek güçleniyor." dedi.

Erdoğan'ın konuşmasından önemli satır başları şöyle:

"Geçtiğimiz hafta BM 76. Genel Kurulu'na katılmak üzere New York'a gittik.

İklim değişikliğinin sebep olduğu afetler de gelişmiş ülkelerde çok ağır kayıplara yol açıyor.

BM'nin yapısal dönüşümü şarttır. İnşallah hepimiz için çok geç olmadan bu sürecin tamamlanmasını diliyoruz.

Türkiye 2053 vizyonumuzun en kritik hedeflerinden biri olduğuna inandığım, iklim değişikliği konusunda tarihi bir adım atıyor.

2015 yılında Paris İklim Anlaşması'na muvakkafat veren devletler arasında yer alıyordu. Son dönemde yaşanan gelişmeler ve ülkemize verilen taahhütler sebebiyle önümüzdeki ay yeni yasama yılında bu anlaşmayı onaylama kararı aldık.

Bu karar belirlediğimiz takvim çerçevesinde geniş bir alanda kapsamlı değişikliklere gideceğimiz anlamına geliyor.

Gereken eylem planını devreye alarak bu konuda önemli bir atmıştık. Şimdi bunu Paris İklim Anlaşması ile pekiştiriyoruz."

'Uluslararası yatırımcıların ülkemize ilgisi güçleniyor'

"Türkiye ekonomisi hak ettiği yere gelmektedir. Uluslararası yatırımcıların ülkemize olan ilgisi de giderek güçleniyor.

Salgının kontrol altına alınmasıyla birlikte başladığımız şehir ziyaretlerinin hepsinde çok sayıda altyapı ve üstyapı çalışmalarının açılışını gerçekleştirdik. Emeklerimizin karşılığını almaya başladık. İhracatımız 210 milyar doları geride bıraktı. İstihdamımız artıyor.

Yüz yüze eğitim başarıyla devam ediyor

6 Eylül'de başlayan eğitim faaliyetleri alınan tedbirlere uygun bir şekilde başarıyla devam ediyor. Yaklaşık 1,5 yıllık aranın ardından elbette aksaklıklar olmuştur. Bunlarda ilgili kurumlarımız tarafından giderilmiştir. Yüz yüze eğitimin aksamaması için 722 milyonluk ödeneği yerlerine ulaştırdık.

Önümüzdeki haftalarda Külliye'de üniversitelerimizin hepsini kapsayan bir akademik yıl açılışı töreni gerçekleştireceğiz.

Türkiye, dünyanın en fazla sayıda KYK yurduna sahip ülkesidir. Son zamanlarda bazı park, bahçe banklarında yatanlar var, bunların bir kısmının öğrencilikle alakası yok.

Bunlar sözde öğrenci. Gezi Parkı olayı neyse bir başka versiyonudur. Hükümete geldiğimizde 190 olan yurt sayısını 774'e, 182 bin olan yatak kapasitesini 719 bine biz çıkardık.

Özel yurtlarımızın 300 binin üzerindeki kapasitesi de öğrencilerimizin hizmetindedir.

Şimdi STAR burs programını 1500 öğrencimiz için daha yeniden açıyoruz.

Yine TÜBİTAK tarafından, Nobel ödüllü bilim insanımız Aziz Sancar adına ocak ayında, doktora sonrası araştırma bursu programı başlatıyoruz.

Bu programda yer alacak öğrencileri Aziz Hocamız bizzat seçecek ve kendi laboratuvarında onlarla çalışacak. Aziz Sancar Burs Programı'nın da araştırmacılarımıza hayırlı olmasını diliyorum."

İfade veren Eski ATO Başkanı Salih Bezci'ye, hakkında hazırlanan MASAK raporu soruldu

Bezci'ye Emniyet'te, eski Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Gökçek'e yönelik FETÖ suçlamalarının ardından kendi ilişkileri de soruldu. Bezci, MASAK raporlarına yansıyan ilişkileri için "ticari" savunması yaptı.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın FETÖ soruşturması kapsamında Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde (TEM) ifade veren eski Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Salih Bezci'ye kendisi hakkında MASAK tarafından hazırlanan mali analiz raporu da soruldu. Rapora göre Bezci, "ByLock kullanıcısı kişilerle karşılıklı para transferleri yaptı", "FETÖ bağlantılı şirketlerden para aldı", hakkında FETÖ'den işlem yapılan üç ayrı kişiyle "yurtdışı giriş/çıkış birliktelikleri" tespit edildi. Bezci, para transferlerinin "ticari" olduğunu savundu.

Cumhuriyet, dün eski Ankara Ticaret Odası Başkanı Salih Bezci'nin, eski Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek hakkındaki FETÖ suçlamalarını gündeme getirmişti. Bezci, 2016 yılında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı FETÖ soruşturması kapsamında beş yıl sonra iki avukatıyla birlikte TEM'de ifade vermişti. Bezci'ye, kendisi hakkında MASAK tarafından 2019'da hazırlanan mali analiz raporundaki "FETÖ bağlantıları" da soruldu. Rapora göre, "Bezci ve FETÖ ile

ilişkili şirketler, kişiler arasında para transferleri yapıldı”, “Bezci’nin FETÖ bağlantılı kişilerle, yurtdışı çıkış/giriş birliktelikleri belirlendi.”

Raporda yer verilen bilgilerden bazıları şöyle:

100 BİNLERCE TL TRANSFER

- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosu tarafından hakkında araştırma yapılması istenen şirketlerden Televvün Tekstil Ticaret İthalat ve İhracat Ltd. Şti ile Bezci’nin arasında 2011-2015 arasında toplam 19 para transferi tespit edildi. Bezci, firmadan 105 bin 200 lira aldı.

- Savcılığın araştırma yapılmasını istediği Yüksek Proje İnşaat Müh. Müş. Mim. Taah. San. Tic Ltd. şirketinden 2013-2014 yılları arasında Bezci’nin hesabına 650 bin TL gönderildi.

- Bezci, hakkında FETÖ’den işlem yapılan S.E’ye 2011’de 5 bin TL para gönderdi.

- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Soruşturma Bürosu tarafından hakkında araştırma yapılması istenen Ş.E’nin Bezci’ye 2011’de 35 bin TL gönderdiği belirlendi.

YURTDIŞI GİRİŞ/ÇIKIŞ BİRLİKTELİKLERİ

- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hakkında araştırma yapılması istenen H.G., Bezci’ye 2009 yılında 20 bin TL gönderdi.

- Hakkında FETÖ’den işlem yapılan ardından serbest bırakılan İ.Ö., Bezci’ye 564 bin 315 lira para transferi yaptı. Bezci’nin para transferi içinde olduğu İ.Ö. ile 2016’da eşzamanlı olarak yurtdışına giriş/çıkış birlikteliği olduğu görüldü.

- Bezci, hakkında FETÖ’den işlem yapılan ve ByLock kullanıcısı olduğu anlaşılan Ali Yalçındağ’dan 2011’de 4 bin 675 lira aldı. Bezci ile Yalçındağ arasında 2009 yılında yurtdışı çıkış birlikteliği tespit edildi.

- Hakkında FETÖ’den işlem yapılan O.A’nın 2019’da Bezci’ye 66 bin 200 TL para gönderdiği tespit edildi. Bezci ile O.A’nın 2014 ve 2016’da iki kez yurtdışı çıkış birlikteliği içerisinde olduğu görüldü.

- Bezci, ByLock kullanıcısı olduğu anlaşılan ve hakkında FETÖ’den işlem yapılan Mustafa Erkin Karaman’a 2018 yılında 65 bin TL iletti.

‘TİCARİ AMAÇLI’ SAVUNMASI

TEM’de Bezci’ye, MASAK’ın mali analiz raporunda adı geçen şirketler ve kişilerle irtibatı, bu şirketler ve kişilerin FETÖ ile teması hakkında bildikleri soruldu. Bezci, “Hesap hareketlerim tamamen ticari amaçlıdır. Bir kısmı kiracılarım, diğerlerini hatırlamıyorum. Savcılık makamına muhasebe kayıtlarını sunacağım” savunmasını yaptı.

ASYA TERMAL’DE KONAKLAMA

Öte yandan, FETÖ soruşturması kapsamında TEM’de ifade veren Bezci’ye bir dönem FETÖ’ye ait olan Asya Termal Tatil Köyü’ndeki konaklama kayıtları da soruldu. Kayıtlara göre, tatil köyünde 2006 ve 2011’de iki kez konaklayan Bezci, “İ.K. isimli tanıdığımın devre mülkü olduğu için eşimle tatil amaçlı gittim” yanıtını verdi.

Reuters'ten flaş iddia! Türk ordusu savaş pozisyonu aldı

Rusya'nın Suriye'de muhaliflerin elindeki son bölge olan kuzeybatı bölgelerine hava saldırılarını artırdığını belirten Reuters, Türkiye'nin de bölgeye destek kuvvet gönderdiğini yazdı.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Soçi'de yapacağı görüşmeden üç gün önce yaşanan hava saldırılarında kaynaklar Rusya'nın Afrin çevresindeki köyleri hedef aldığını söyledi.

Türkiye'nin desteklediği muhalif gruplar içerisinde kaynaklar hava saldırılarında en az beş savaştanın hayatını kaybettiğini 12 sivilin ise yaralandığını açıkladı.

Türkiye'nin desteklediği Özgür Suriye Ordusu sözcüsü Binbaşı Youssef Hamoud, ***“Rusya bu hafta saldırıları artırırken bu saldırılar İdlib bölgesinden başlayıp sınır boyunca Halep'in kuzeyine kadar uzandı”*** dedi.

Geçen sene Rusya'nın Suriye ordusu ile birlikte düzenlediği saldırılar nedeniyle İdlib'de yaşayan neredeyse bir milyon kişi evini terketmek zorunda kalmıştı. Daha sonra Rusya ve Türkiye görüşmüş ve bu saldırılar durdurulmuştu. Çarşamba günü iki lider bir araya gelerek yeniden bu konuyu görüşecekler.

LAVROV: UYGULAMA HIZI YAVAŞ

Rusya Dışışleri Bakanı Sergey Lavrov Cumartesi günü New York'ta yaptığı açıklamada anlaşmanın uygulama hızını yavaş olarak ifade etti. Tass haber ajansının haberinde Lavrov'un ayrıca Putin ve Erdoğan arasındaki görüşmelerde Ankara'nın Suriye'deki militanların ortadan kaldırılması konusundaki yükümlölüklerinin de ele alınacağını söyledi.

Ankara ve Moskova'nın ulaştığı ateşkes Suriye ordusu ve İran'ın desteklediği milis güçlerin kazanımlarını konsolide etmesini sağlarken, Türkiye'nin İdlib'e asker göndermesi ise Rusya'nın önderlik ettiği taarruzu durdurmuştu.

Suriye'nin kuzeybatısında yer alan muhaliflerin kontrolündeki İdlib ve çevresinden oluşan bölgede dört milyondan fazla kişi yaşarken bunların yarım milyonu Rusya'nın saldırıları nedeniyle evlerini terk ederek Türkiye sınırı boyunca çadırlarda yaşayan insanlardan oluşuyor.

'SAVAŞ POZİSYONU ALINDI'

Türkiye ordusu ile birlikte hareket eden birlik komutanları Türkiye'nin son iki haftada bölgeye çok sayıda asker sevkettiğini ve onlarca üssü güçlendirerek bölgeye yapılabilecek bir saldırının önüne geçme konusundaki kararlılığını gösterdiğini söyledi.

Hamoud, "Türk ordusu tüm askeri üsleri güçlendirdi ve bölgeye zırhlı araç, asker ve teçhizat sevk edilerek savaş pozisyonu alındı" dedi. Askeri kaynaklar Türkiye'ye ait roketatar ve tankların da yer aldığı bir askeri konvoyun Cumartesi gecesi Suriye'ye geçtiğini ve Türk üslerinin bulunduğu Jabal al Zawya'ya doğru ilerlediklerinin görüldüğünü söyledi.

Türkiye konuşuyor ABD istediğini yapıyor... PKK'ya 2 milyar dolar

ABD, kendisinin de “terör örgütü” olarak kabul ettiği PKK’nın, Suriye kolu YPG’ye 5 yılda 2 milyar dolar destek sağladı. Yüzlerce TIR’dan oluşan silahlar, örgüt kamplarına akmaya ise devam ediyor.

ABD son beş yılda savunma bütçesinden terör örgütleri PKK/YPG/PYD/SDG’ye 2 milyar dolara yakın destek sağladı. Körfez ülkelerinden aktarılan fonlarla bu rakam 3 milyar dolara yaklaştı. PKK’nın terör örgütü olduğunu kabul eden ABD, uzantıları olan YPG/PYD/SDG’ye verdiği eğitim, silah ve mühimmat desteğini terör örgütü IŞİD ile mücadele olarak açıklıyor. Ancak, ABD’nin PKK’nın Suriye kolu YPG’ye sağladığı hava savunması ürünleri IŞİD’in hava gücü olmaması nedeniyle büyük çelişkiyi gözler önüne seriyor.

ABD KAMUOYU KARŞI

Sabah gazetesinden Betül Usta’nın haberine göre, ABD’nin 778 milyar dolarlık 2022 savunma bütçesinde, terör örgütü PKK/YPG’ye 177 milyon dolarlık yardım yapılması öngörüldü. ABD’nin terör örgütlerine ayırdığı bütçe ile teröristlere ödenen maaşlar, eğitimleri, yaşam malzemeleri, lojistik destek, füze, tüfek, ağır silahlar, havan topu, roketatar gibi ekipmanlar, bu ekipmanların bakım ve onarımı gibi maliyetler karşılanıyor.

TERÖRİSTLERE 2 MİLYAR DOLAR

2022 mali yılına ait savunma harcamaları için 778 milyar dolarlık Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasa Tasarısı’nda da, Irak ve Suriye’de “DEAŞ ile mücadele”

konusunda eğitim ve destek giderleri için talep edilen 522 milyon dolar Temsilciler Meclisi tarafından aynı şekilde kabul edildi. Bu miktarın 345 milyon doları Irak, 177 milyon doları YPG/ PKK terör örgütünün de dahil olduğu Suriye eğitim-donat programına ayrıldı. 2017'den bu yana ödenek ayrılan eğitim donat (Train and equip) için 2018'de 500, 2019'da 300 milyon dolar ödenek ayrılmıştı. Son 5 yılda bütçede kalem olarak yer alan ve ek olarak yapılan ödemeler değerlendirildiğinde ABD'nin Kuzey Suriye'de NATO müttefikleri Türkiye'nin mücadele ettiği terör örgütü PKK/YPG'ye sağladığı destek 2 milyar dolara yaklaştı. Bu rakamın, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) gibi Körfez ülkelerinden aktarılan fonlar da dahil edildiğinde 3 milyar dolar civarında olduğu tahmin ediliyor.

Ankara ise bir terör örgütünün başka bir terör örgütü eliyle yok edilemeyeceğinin altını çizerek, ABD'yi teröristler yerine müttefikleri ile işbirliği yapmaya davet ediyor.

Gıda fiyatlarındaki artışın nedenleri ve çözüm önerileri

Ali Ekber YILDIRIM

28 Eylül 2021 Salı

Türkiye gibi tarımsal üretim potansiyeli çok yüksek, ihracat pazarlarına yakın olan bir ülkenin tarımdan zenginlik üretmek yerine, kendi ihtiyacını bile karşılayamaz duruma getirilmesi uygulanan yanlış politikaların sonucudur.

Son 10 yıllık döneme baktığımızda gıda fiyatları ile ilgili sürekli olarak birileri suçlanıyor. Fiyat artışlarının gerçek nedeni olan yanlış tarım politikalarını düzeltmek yerine bütün bu yanlışların sonucu olan etiketteki fiyatlar baskıyla düşürülmeye çalışılıyor. Nedenler ortadan kaldırılmadıkça baskıyla, denetimle, suçlamayla fiyatlar düşmez, düşürülemez.

Daha önce de yazdım, erken uyarı sistemi, gıda komitesinin kurulması, denetimlerle milyonlarca lira ceza kesilmesi, tanzim satış çadırlarının kurulması, Hal Yasası değişiklikleri, depo baskınları, ihracat kısıtlamaları ve daha birçok yol denendi. Hiçbiri başarılı olmadı, bundan sonra da olamayacak.

Gıda fiyatları neden artıyor?

Tarım ve gıda ürünlerinin üretilmesi için tohum, fide, fidan, gübre, ilaç(tarım zehiri), işçilik, finansman kaynağı yani para, mazot, traktör, hasat makinası, arazi kirası, su, enerji gibi birçok girdi kullanılıyor. Bu girdilerin fiyatından dolayı bir maliyet oluşuyor. Çiftçi, bu girdileri kullanarak üretim yapar. Elde ettiği ürünü satarak yaptığı masrafı yani girdi maliyeti karşılamak ve geçimini sağlayarak üretimi sürdürebilecek bir gelir elde etmek ister. Bunu yapamazsa zarar eder ve üretim yapmaktan vazgeçer. Bu nedenle girdi maliyetleri ve ürün fiyatı çok önemli.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yayınladığı 2021 Ağustos ayı "Tarımsal Veriler" raporuna göre temel girdilerdeki fiyat artışlarına ve ürün fiyatlarına bakalım.

1- Gübre fiyatlarındaki son bir yıllık artış, 2020 Ağustos- 2021Ağustos döneminde yaklaşık olarak yüzde 142 ile yüzde 91 arasında.

En çok kullanılan gübrelerden DAP gübresinin 2019 yılında tonu ortalama 2 bin 654 lira. 2020'de ortalama 2 bin 625 lira. 2020 Ağustos ayında 2 bin 654 lira, 2021 Ağustos'ta 6 bin 420 lira. Son bir yıllık artış yüzde 141,90.

Yine en çok kullanılan ÜRE gübresinin 2019 yılı ortalama satış fiyatı ton başına 2 bin 18 lira. 2020 yılı ortalaması 2 bin 171 lira. 2020 yılı Ağustos ayı satış fiyatı 2 bin 138 lira, 2021 Ağustos ayı satış fiyatı 4 bin 695 lira. Son bir yıllık artış yüzde 119,60.

Amonyum sülfat % 21 gübresindeki 1 yıllık fiyat artışı yüzde 124,59 ve Amonyum nitrat %26 gübresindeki fiyat artışı yüzde 90,74.

Gübrede dışa bağımlılık yüzde 95

Hammaddesi doğalgaz olan azotlu gübrelerde dünyada yaşanan doğalgaz krizi nedeniyle günlük, anlık zamlar geliyor. Bu satırları yazarken amonyak fiyatlarına yeni bir zam geldi.

Kimyevi gübre üretiminde kullanılan ana hammaddeler Türkiye'de yok. Yüzde 95 oranında ithal ediliyor. **Doğalgaz, fosfat, potasyumu ithal ediyoruz. Gübre imalatında kullanılan amonyak, nitrik asit, sülfürik asit ve fosforik asit** gibi ara girdiler de ithalatla karşılanıyor. Böyle olunca bu hammaddelerin fiyatı arttıkça gübre zamlanıyor. Yetmiyor, döviz kuru yani dolar, Euro arttıkça yine zamlanıyor.

Mazot ve gübre fiyatları

		2019	2020	2020	2021	2021	Temmuz/Ağustos 2021	2020/2021 Ağustos
				Ağustos	Haziran	Ağustos	Değişim (%)	Değişim (%)
MAZOT (TL/lt)	Türkiye	6,43	6,07	6,16	7,33	7,37	0,55	19,64
	AB	8,44	9,60	10,18	13,57	13,40	-1,25	31,63
	ABD	4,58	4,64	4,64	7,59	7,56	-0,40	62,93
GÜBRE (TL/ton)	A. Sülfat %21	1.219	1.282	1.212	2.650	2.722	2,72	124,59
	A. Nitrat %26	1.222	1.435	1.350	2.508	2.575	2,67	90,74
	ÜRE DAP	2.018	2.171	2.138	4.569	4.695	2,76	119,60
	20.20.0	2.654	2.625	2.654	6.060	6.420	5,94	141,90
		1.892	2.020	1.957	3.860	4.108	6,42	109,91

Kaynak: Gübre fiyatları BUGEM, Mazot fiyatları TÜİK'den alınmıştır.

Tohum ve mazot zamları

2- Çiftçinin kullandığı tohumlukların fiyatları 2020 Ağustos- 2021 Ağustos döneminde ortalama yüzde 20-25 oranında arttı. Buğday tohumunun fiyatı yüzde 24,29 oranında artarken mısır tohumunun fiyatı yüzde 22,03 arttı. Pamuk tohumundaki artış yüzde 20,58 olurken yem bitkisi sorgumun tohumluk fiyatı yüzde 152,92 artış gösterdi. Patates tohumluğunun fiyatı yüzde 28,54 oranında düşerken, mercimek ve kuru fasulye tohumluğunun fiyatı yaklaşık yüzde 23 arttı.

3- Tarım Bakanlığı verilerine göre 2019 yılında ortalama litre fiyatı 6 lira 43 kuruş olan mazotun litresi 2021 Ağustos ayında 7 lira 37 kuruş oldu. Son bir yıllık artış oranı yüzde 19,64.

Yeme para yetmiyor

4- Hayvancılık yapan çiftçiler için yemin üretim içindeki payı yüzde 65 seviyelerinde. Yem hammaddelerinin yüzde 50'den fazlası ithalatla karşılanıyor. Bakanlığın verilerine göre son 1 yıllık dönemde karma yem fiyatlarındaki artış etlik piliç yeminde yüzde 61,80 olurken, yumurta eminde yüzde 45,62 oldu. Süt yeminde yüzde 54,78 ve besi yeminde de yüzde 52,62 oranında artış yaşandı. Çiftçi 1 litre sütle 1.3 kilo yem alması gerekirken 1 litre sütle 1 kilo yem alamıyor. Yeme para yetmiyor.

Arazi kiralari ve enerji fiyatları

5- Bakanlığın verileri arasında yok, fakat çiftçilerin beyanına göre üretim için kiralanan tarlalardaki kira artışı ortalama yüzde 60-70 civarında. İzmir Karaburun'dan bağcılık yapan Mesut Karaoğlu 2017'de Milli Emlak' tan dönümünü 400 liraya kiraladıkları arazinin bu yıl 850 liraya çıkarıldığını bildirdi. Zeytin, fıstık çamı, badem, ceviz, tıbbi aromatik bitkiler ve bağ alanları için farklı kiralara uygulanıyor. Bu kiralalarla para kazanmak mümkün olmuyor.

6- Sulama amaçlı kullanılan elektrik fiyatı en çok artan ve çiftçiye en çok zorlayan girdilerden. Bir çok çiftçi elektrik faturasının her ay zamlı gelmesinden şikayetçi. Bölgelere göre değişmekle birlikte elektrik faturaları da son 1 yılda yaklaşık yüzde 80-90 oranında zamlandı.

Çiftçi borçları katlanarak artıyor

7- Çiftçi tarımsal üretimi büyük oranda borçla yapıyor. Bankaya, tohum bayisine, gübre ve ilaç bayisine, tefeciye borçlanıyor. Ziraat Bankası'nın düşük faizli kredileri piyasa koşullarına göre daha uygun. Fakat, her çiftçi ihtiyacının tamamını Ziraat Bankası'ndan düşük faizli kredi ile karşılayamıyor. Piyasada faizler yüzde 25 civarında. Tefeciye borçlanırsa daha da yüksek. Tarım Kredi Kooperatifleri pandeminin en ağır koşullarında bile borcunu ödemeyen çiftçilere haciz uyguladı. Çiftçinin toplam borcu 180 milyar lirayı aştı. Finansman maliyeti önemli bir sorun.

İthalat üretimi azaltıyor, fiyatları artırıyor

8- Dış ticaret politikası gıda fiyatlarının artışında önemli bir etken. İthalata dayalı tarım politikası nedeniyle fiyat artışı gerekçe gösterilerek hemen hemen birçok ürün ithal ediliyor. Çok sıklıkla gümrük vergileri sıfırlanıyor. Toprak Mahsulleri Ofisi artık "ithalat ofisi" gibi çalıştırılıyor. Hububat, bakliyat başta olmak üzere birçok üründe yılın 12 ayı sıfır gümrükle ithalat yapabiliyor. Bu da yetmiyor, özel sektöre de sıfır gümrükle ithalat yaptırılıyor. Daha yakın zaman da buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, tritikale, mercimek, nohut ithalatında gümrük vergileri sıfırlandı. Ayçiçeğinde zaten vergi sıfır. Üreticiyi ithalatla terbiye etme politikası çiftçiye üretimden uzaklaştırıyor, üretim azalınca fiyatlar artıyor.

Kuraklık etkili oldu

9- Kuraklık bu yıl özellikle hububat ve bakliyatda üretimi düşürdü. Diğer ürünlerde verimi etkiledi. Fiyat artışında kuraklık, sel, dolu, don, aşırı sıcak gibi hava değişikliklerine ve iklime bağlı doğal afetlerin de etkisi var.

10- Özellikle yaş meyve ve sebze başta olmak üzere birçok üründe yüksek fire oranları, kayıplar ve israf, fiyatların artmasında etkili oluyor.

11- Ürünlerin üretim bölgesinden tüketim bölgesine taşınmasındaki lojistik maliyetleri, köprü, yol ücretleri ve diğer vergiler maliyeti ve fiyatı artıran bir başka neden.

12- Girdi fiyatları bu kadar artarken çiftçinin ürettiği ürünün fiyatı aynı oranda artmıyor. Bakanlığın verilerine göre, son bir yılda buğdayın fiyatı yaklaşık yüzde 31, arpanın 59, nohudun 55, kuru fasulyenin 4, domatesin yüzde 6,37 artarken inek sütünün fiyatı yüzde 27,85 ve yumurtanın yüzde 36,11 arttı. Fiyatı en çok artan ürün ise yüzde 95 ithalatla karşılanan soya. Soyanın fiyatı son bir yılda yüzde 82 arttı.

Özetle, gıda fiyatlarının artmasında tek bir neden yok. En önemli neden yanlış ekonomi, tarım ve dış ticaret politikası. Girdi fiyatları artarken ürünün fiyatı aynı oranda artmadığı için çiftçi zarar ediyor. Zarar eden çiftçi üretimi azaltıyor veya tamamen çekiliyor. Üretim azalınca fiyat artıyor. Suçluyu başka yerde aramaya gerek yok. Temel neden yanlış tarım politikası. Bunu düzeltmeden fiyatları in-di-re-mez-siniz.

Gıda piyasasını marketlere kim teslim etti?

Bugün zincir marketler fahiş fiyat uygulamakla suçlanıyor. Bu marketlere gıda piyasasını kim teslim etti?

Hal Yasası 10 Mart 2010 yılında değiştirildi. 1 Ocak 2012'de yürürlüğe girdi. Bu yasa ile marketlere toptancı hallerinden ürün almak yerine üreticiden doğrudan ürün alarak raflarına koyma imtiyazı tanındı. Böylece fiyatların yüzde 25 ucuzlayacağı iddia edildi. Gelinek noktada marketler "fahiş fiyat" uygulamakla suçlanıyor.

Bu hükümet tarafından gıda piyasası zincir marketlere teslim edildiği için, küçük esnafın yok olması ve rekabetin azalması ile gıda fiyatlarının artışında marketlerin de rolü var.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile Bakan Yardımcısı Ayşe Ayşin Işıkgece uzun yıllar suçlanan bu zincir marketlerde üst düzey yöneticilik yaptı. Marketlerin yapısını, fiyat politikasını en iyi onlar biliyor. Fahiş fiyat uygulayıp uygulamadıklarını en iyi onlar bilir. Bu konuda kamuoyuna bir açıklama yapabilirler mi?

Çözüm önerilerim

- Dışarıdan empoze edilen ithalata dayalı tarım politikası yerine, Türkiye'nin tarımsal potansiyelini değerlendirecek, üretim odaklı ulusal bir politika uygulanmalı.

- Çiftçinin üretim yapmasını kolaylaştıracak, girdilerin temininde, ürünlerin satışında etkin bir kooperatifçiliğin desteklenerek yaygınlaştırılması sağlanmalı.
- Girdi fiyatları mutlaka düşürülmeli. Girdiler üzerindeki vergiler kaldırılmalı, destekler artırılmalı.
- Tarım Yasası'nda yer alan çiftçinin ürettiği ürünün maliyeti ile piyasa fiyatı arasındaki farkın çiftçiye destek olarak ödenmesini öngören ve bugüne kadar uygulanmayan "fark ödemesi" hemen uygulamaya konulmalı.
- "Yerelde üret, yerelde tüket" modeli ile belli üretim bölgelerine olan bağımlılık azaltılmalı. Her bölgenin tarımsal potansiyeli maksimum seviyede değerlendirilmeli.
- Belediyeler, yerel yönetimler tarımsal faaliyetlerini sadece tohum, fide veya para dağıtmak yerine, kooperatifçilik modeli üzerinden hem üretime hem de üretilen ürünlerin tüketiciye en kısa yoldan ulaşmasını sağlayacak çalışmalar yapmalı.
- Taşıma, lojistik maliyetleri mutlaka aşağı çekilmeli.
- Gıda denetimleri göstermelik değil, belli bir sistem içerisinde ve her zaman yapılmalı.
- Marketler Yasası hemen çıkarılmalı ve piyasa zincir marketlerin egemenliğinden kurtarılmalı.
- Tüketicilerin alım gücü artırılmalı
- Tüketici gıda denetim mekanizmasının parçası olmalı ve gıdasına sahip çıkmalı.

Dolar üç ay hiç artmasa bile yıllık tahmine ulaşıldı

Alaattin AKTAŞ
28 Eylül 2021 Salı

✓ **OVP'ye göre doların 8.80'li düzeylere en erken ekim sonunda gelmesi bekleniyordu. Öyle anlaşılıyor ki OVP hazırlanırken faizin indirileceği ve kur artışının hızlanacağı hesaba katılmış.**

✓ **Kur son üç ayda 8.80-8.90 arasında seyrederse yıl ortalamasında 8.30'luk tahmine ulaşıyor. Ancak faiz indirimi devam ettiği takdirde bu düzeylerde kalınması zor görünüyor.**

Bir göstergede ağustos sonu civarında yılın tümüne ilişkin bir tahmin yaptınız. İlk sekiz ay gerçekleşmesi belli olduğuna göre yıllık tahminin tutması için örtülü biçimde son dört ayı da tahmin etmiş oluyorsunuz. Tahmin konusu her gün oluşan bir gösterge, dolayısıyla düz mantıkla dört ayın ortalaması, ikinci ayın sonunda, yani ekim sonu gibi beklenmeli. Bu tahmin setine ilişkin doküman Resmi Gazete'nin 5 Eylül tarihli mükerrer sayısında yayımlanmış. Hani ekim sonu olması beklenir dediğimiz düzey var ya, o ise 23 Eylül'de gerçekleşmiş. Daha üç hafta bile geçmeden.

Sözünü ettiğimiz değer dolar kurudur...

Yılın ilk sekiz ayındaki ortalama kur 8.03 oldu. Yılın tümündeki ortalama ise 8.30 olarak tahmin edildi. Buna göre ilk sekiz aydaki 8.03'lük ortalamanın yılın tümünde 8.30'a gelmesi için son dört aydaki ortalama dolar kurunun 8.84 düzeyinde gerçekleşmesi gerekiyordu.

Oysa sanki aceleci davrandık ve 8.84'lere şimdiden geldik bile...

Faiz aşığı, 8.84 öne!

Bu konuyu OVP yayımlandıktan sonra 7 Eylül'de köşemizde işlemiş ve 8.84'ün yıl sonu düzeyini değil, eylül-aralık dönemine ilişkin ortalama tahmini gösterdiğini belirterek şunları yazmıştık:

“Dolayısıyla düz mantıkla bu ortalamaya iki ay sonra, yani ekim sonu gibi ulaşılacağını beklemek çok yanlış olmaz. İki ay sonrasının 8.84'ü de, bugünlerde 8.30 olan kura göre yüzde 6.5 artış anlamına geliyor.

Dolar kurunun iki ayda yüzde 6.5 dolayında artması, faize artırma ya da azaltma yönünde dokunulmayacağını işareti sayılmalı.”

7 Eylül'de faize dokunulmasını beklemediğimizi söyledik ama yanıldık.

Yüzde 6.5 artışın iki ayda gerçekleşeceği varsayımından çıkarak şöyle düşünmüştük:

-Faiz yükseltirirse iki aydaki artış yüzde 6.5'e ulaşmaz. Demek ki faiz artışı olmayacak.

-Faiz düşürülürse bu kez de yüzde 6.5 artış iki aya kalmaz.

Nitekim kalmadı ve 8.30'lardan 8.84-8.85'lere bir ay geçmeden gelindi.

Dolayısıyla faiz indirimi konusunda yanıldık ama bizi yanıltan yüzde 6.5'lik artış varsayımı oldu. Meğer bu artış oranına daha erken gelmek varmış; ama o bizim hesabımızda yoktu!

Yıllık ortalama da tamam!

OVP'ye göre dolarda yıl ortalamasının 8.30 olarak tahmin edildiğini belirttik. Bu ortalamaya bir anlamda şimdiden ulaşıldığı da dikkati çekiyor.

Eylülü geride kalmış sayalım; dolar son üç ay ortalamasında hiç artmayıp 8.84-8.85 dolayında gerçekleşse bile yıl ortalaması 8.28 olacak. Yani OVP'de yazan 8.30'a gelindi bile.

Son üç ayı 8.84-8.85 düzeyinde geçirebilir miyiz, o ayrı tabii ki.

Faizi düşürmeye başladık bir kere. Bize kim dur diyecek ki!

Faiz indirimi önümüzdeki aylarda da devam ettiği sürece kur daha da yukarı gidecek demektir. Hele hele bu indirim enflasyon yükseldiği halde yapılırsa malum son kaçınılmazdır.

2018 yılını hatırlayalım. Rahip krizi sırasında kur ve enflasyon yükselirken faizi zamanında artırmamak, daha sonra çok yüklü bir faiz artırımını zorunlu hale

getirmişti. Şimdi ise faizi artırmak bir yana, yangına benzin dökercesine indirim yapıyoruz.

2021 dolar kuru önceki yıllarda hangi düzeyde tahmin edilmişti?

Ağustos sonunda yaptığımız tahminde bile yılın son dört ayını adeta göremiyorken biz tutup üç yıl sonrasını tahmin etmeye çalışıyoruz. Sonra da ortaya tuhaf değerler çıkıyor.

2021 yılının ilk dolar kuru tahmini 2018 yılında açıklanan 2019-2021 dönemi orta vadeli programında yapıldı. 2021 dolar kuru öngörüsü ne mi, 6.20!

2019'da açıklanan 2020-2022 programında bu kez 2021'in dolar kuru 6.41 olarak öngörüldü.

Geçen yıl açıklanan 2021-2023 programında 2021 hedefi 7.68 olarak yer aldı. 2021 kur hedefi eri sırasıyla 6.20, 6.41, 7.68 ve son olarak bu yıl yapılan tahmin 8.30.

"Küçük sapmalar" görülüyor değil mi! İbretlik bir duruma daha dikkat çekelim...

2020 yılında açıklanan 2021-2023 programında 2023'ün dolar kuru hedefi 8.02 olarak yer alıyor. Daha bir yıl önce "2023 yılı ortalamasında dolar kuru 8.02 olacak" diyorsunuz, bu yıla geliyoruz, bırakın 2023'ü, ilk sekiz aydaki ortalama bile 8.03'ü buluyor. Yılın tümündeki ortalama da 8.30 olarak tahmin ediyorsunuz.

Bu kadar öngörüsüz olabilmek için herhalde özel çaba göstermek gerekir!

Faiz inişi sonrasında sıradaki gelişmeler neler olur?

Şeref OĞUZ

28 Eylül 2021 Salı

Faizi indirdik de şimdi ne olacak? Biliyoruz ki bu faiz adımı, **tek başına atılmış bir adım** değil. Nasıl ki faiz arttırdığında onu **destekleyen kararlar** peş peşe geliyorsa şimdi de bu **indirimi destekleyecek** kararlar gelecek. Peki, **hangi kararlar gelebilir?** Önceki tecrübelerimizden sıralayalım;

Faiz iniřinin ekonomi lokomotifinin seyir defteri:

1-Yeni bir KGF paketi yola çıkar.

2-BDDK devreye girer, hesaplamalar deęiřir.

3-Altına ilave (tahminen 1 puan) vergi gelir.

4-Döviz karşılıkları yeniden yükseltilir.

5-Bankalarda 100 bin \$ limite 1 gün valör, 50 bin \$ olur, valör de 2 güne çıkar.

6-TÜİK'ten sepeti değiştirmesi istenir, çekirdek enflasyonu düşük tutacak ayarlamalar yapılır.

7-Kamuda tasarruf genelgesi yenilenir. Uygulanmayan önceki genelgenin kapsamı genişletilir.

8-Piyasayı canlandırmak adına kamu bankalarından konut kredilerine sübvansiyon uygulanır.

9-İhracatçının dövizini ülkeye getirme koşulları ağırlaştırılır.

10-Seri batıklar oluşmasın diye şirket zararları bankaların sırtına yüklenir.

Faiz indirimi merkezin karizması mı?

Faiz indirimi, Para Politikası Kurulunun **mevcut faiz düzeyine müdahale ederek** aşağı çekmesidir. Türkiye’de Merkez Bankası ne yazık ki **karizmasını** buna bağlamıştır. Faiz indirimi; **kredilerin önünü açmak, tüketimi artırmak**, faizden medet ummak **yerine paranın yatırıma** yönlendirilmesidir.

Ülke vatandaşına ne kadar **ucuz kredi sağlarsa** o kadar büyümenin yolunu açar. Ancak Türkiye’de faiz indirimi; **tasarruf sahiplerini üzüyor**. Çünkü birikim sahipleri **faiz %18** ise **nette %15,5 alabiliyor**. Enflasyon ise **%19,25**. Parası, enflasyonla durduğu yerde eriyor.

İKİ SORU İKİ CEVAP

1-Para politikasındaki bütün sarmallardan nasıl kurtuluruz?

“Güven” inşa ederek.

2-Bu kadar hasar almış bir ekonomi nasıl güven inşa edebilir?

Para politikasının mimarisini inci nakış gibi işleyerek... Cumhurbaşkanı bizzat sıkı para politikasını ve enflasyonla mücadeleyi deklare ederek ve bunun gereğini yaparak...

FAİZ OYNAKLIĞINDA ŞİRKET İLERLEME STRATEJİSİ

Şirketler faiz indirimine göre inmez ve çıkmaz. **İnmek ve çıkmak, stratejik hatalarla olur**. Her faiz-kur-enflasyon düzeyinin, şirket için bir karşılığı, iş yapma kültürüne bağlı, **ilerleme stratejisi** olmalı...

Şirketlerimiz, “**efendim, faizi düşürdüler, kuru zıplatacaklar, zaman kötü**” diyemez. **Krizlerle var olmayı** başara gelmişsin zaten... **Karmaşada yol almak** için “**zaman kötü**” diye mola isteyemezsin. Faiz indirim zamanı, **doğru veya yanlış** olabilir... Bu; onu **nasıl yönettiğine** bağlı...

Zaten senin için **doğru zaman diye bir şey yoktur**. Çünkü zaman, **doğru veya yanlışla ilgilenmez**. Akıp geçerken farkına varmazsan, **senin için yanlış zaman** olur.

Abdulkadir Selvi

Akşener'in hamlesindeki can alıcı nokta

28 Eylül 2021

Meral Akşener, cumhurbaşkanı adayı olmadığını başbakanlığa talip olduğunu açıklayarak, muhalefet cephesinde dengeleri değiştiren bir hamle yaptı. CHP ve İYİ Parti kulislerinden edindiğim izlenimleri maddeler halinde aktarmak istiyorum.

1- Meral Akşener, 2023 seçimlerinde cumhurbaşkanı adayı olmama kararını 24 Haziran seçim gecesinde almıştı. Çünkü cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci tura kalacağını, kendisinin ikinci turda **Erdoğan**'la yarışacağını beklerken, partisinden dahi az oy aldı.

2- İYİ Parti'nin yükselişe geçtiği süreçte, tek kadın aday olması ve muhafazakâr kesimden oy alacağı beklentisiyle partisi en şanslı cumhurbaşkanı adayı olarak görülüyordu. **Akşener** de buna uzun süre ses çıkarmadı.

3- Cumhurbaşkanlığı tartışması yıpratıcı bir hal almaya başladı. Bundan sonra daha sert bir mücadele sürecine gireceğini gördü. Kendisini ve partisini ateş hattının dışına çekti. Kurmayları bu açıklamadan sonra **Akşener**'in çok rahatladığını ifade ediyor.

4- Başbakanlığa talip olduğunu belirterek hem sistem değişikliği konusuna sözde değil özde inandığını gösterdi, hem de İYİ Parti'ye seçimlerden birinci parti olarak çıkma hedefini koydu.

SEÇİLECEK ADAY VURGUSU

5- Akşener'in açıklamasının püf noktasını “**seçilecek aday olmalı**” sözü oluşturuyor. Bu hem **Kılıçdaroğlu**'na hem de cumhurbaşkanlığına hazırlananlara bir mesaj.

6- Akşener, cumhurbaşkanı adayının belirleneceği zaman masaya, “**seçilecek aday**” ölçüsünü koyacak.

7- Cumhurbaşkanı seçilecek kişinin sembolik olacağını, parlamenter sisteme dönüşün yolunu döşeyeceğini, seçimden önce bu konuda bir protokol yapılacağını ve seçilen kişinin tekrar seçime gitmeyi kabul etmesi gerektiğini söyleyerek, cumhurbaşkanlığına aday olanların alanını belirlemiş oldu.

8- Ortak aday çıkarılması konusunda kararlı olan **Akşener**, cumhurbaşkanı adayının belirleneceği masa kurulduğunda “**seçilecek aday**” konusunda ısrarlı olacak.

KILIÇDAROĞLU İÇİN KARAR ANI

9- Akşener’in aday olmayacağını açıklamasıyla birlikte **Kılıçdaroğlu**’nun tavrı belirleyici hale geldi.

10- Önce **Mansur Yavaş** sonra **Ekrem İmamoğlu** açıklama yaparak belediye başkanlığında kalmak istediklerini belirttiler. **Meral Akşener**, aday olmayacağını deklare etti. **Kılıçdaroğlu** açısından saha temizlendi.

11- Son bir ay içerisinde cumhurbaşkanı adaylığı konusunda önemli mesafe alan **Kılıçdaroğlu** “**seçilebilirlik, başkanlık sistemini değiştirme ve ekonomiyi düzeltme**” konusunda bir karar alma durumunda.

12- Kılıçdaroğlu, Erdoğan’ın karşısında seçimi kazanabileceği kanaatine varırsa, bu saatten sonra kimse onu engelleyemez, aday olur. Ama **Kılıçdaroğlu** kazanamayacağını görürse aday olmaz.

HDP’DEN KILIÇDAROĞLU’NA DESTEK Mİ?

HDP’nin merakla beklenen tutum belgesi açıklandı. HDP’nin 11 maddelik açıklamasını 11 madde halinde özetleyeceğim.

1- HDP hakkında kapatma davasının sürdüğü bir sırada dikkatli bir dil kullanıldı. Belli ki **Kandil**’i ikna etmek için ciddi bir mücadele verilmiş.

2- Açıklamanın manşeti 2023 cumhurbaşkanlığı seçimlerine yönelik olarak Millet İttifakı’na verilen açık çek oldu.

3- 2023 seçimlerinde HDP’nin anahtar bir role sahip olduğu vurgulandıktan sonra, “**İster HDP’li isterse başka bir aday olsun, isimler yerine ilkelerin ve yöntemlerin tartışılmasının gerekli olduğu inancındayız**” vurgusu, açıklamanın en can alıcı yanını oluşturdu.

4- HDP, ‘Cumhurbaşkanı adayı çıkarmayabilirim. Millet İttifakı’nın adayını destekleyebilirim. Ama adayların belirlendiği masada ben de yer almalıyım’ dedi.

5- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ni değiştirmeyi ortak payda olarak sundu. 'Ben de varım ama ben olmadan seçimi kazanamayacağınızı ve sistemi değiştirmeyeceğinizi de görmeniz gerekiyor' dedi.

DEMİRTAŞ'TAN GÜÇLÜ DESTEK

6- Selahattin Demirtaş, güçlü bir destek verdi. Hem tutum belgesi açıklanmadan önce tweet attı hem de açıklamanın linkini paylaştı.

7- Kılıçdaroğlu'nun, "Kürt sorununu HDP ile çözebiliriz" açıklamasından sonra bir muhatap tartışması yaşanmıştı. **Sezai Temelli** ve Asrın Hukuk Bürosu İmralı'yı muhatap gösterirken **Demirtaş**, HDP'nin muhatap Meclis'in ise çözüm mercii olduğunu savunmuştu. HDP'nin açıkladığı tutum belgesi ile **Demirtaş**'ın iradesi örtüştü. Belki de **Demirtaş**, ondan dolayı bu denli güçlü bir destek verdi.

İMRALI YOK

8- HDP ilk kez İmralı'yı adres göstermeyen bir tutum belgesi açıkladı. Bunu **Öcalan**'ın onayını alarak yaptıklarını sanmıyorum. Ama siyasi sonucu ne olur bilmem.

9- HDP daha önce açıkladığı "**Hiçbir ittifak içinde değiliz**" duruşunu koruduğunu ifade etti. 2023 seçimleri için, yerel seçim başarısını getiren İstanbul Modeli'ni önerdi.

10- HDP, Millet İttifakı'na girmeyecek, böylece CHP'nin ulusalcıları İYİ Parti'nin milliyetçileri rahatsız olmayacak. Ama muhalefetin cumhurbaşkanı adayını destekleyecek.

11- HDP'nin açıklaması **Kılıçdaroğlu**'na destek mi? Orası net değil ama muhalefete önemli bir destek olduğu net.

EKONOMİ PARTİSİ

SİYASİ gelişmeleri değerlendirirken bir yandan iktidara diğer yandan muhalefete bakıyoruz. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın açıklamalarını, muhalefet liderlerinin konuşmalarını değerlendiriyoruz. Ama 2023 seçimlerine giderken en çok kulak vermemiz gereken yerlerden biri çarşı ve pazar olmalı. En az iktidar ve muhalefetin ne dediği kadar, piyasaların diline de odaklanmalıyız.

Geçen seçimlerde domates, biber ve kuru soğan fiyatlarındaki artış, iktidarı telaşlandırmıştı.

2023 seçimlerine henüz 2 yıl var ama marketlerin etiketleri, çarşı ve pazardaki fiyat artışı yine bir numaralı gündem maddesi.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da bir süredir fiyat artışları üzerinde duruyor. Çünkü pandemiye rağmen Türkiye'nin bir numaralı gündem maddesi ekonomi ve işsizlik.

ERDOĞAN'A SUNULAN RAPORLAR

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a sunulan raporlarda da bu durum ön planda çıkıyor.

Erdoğan'a sunulan raporlar bölümüne bir parantez açmak istiyorum.

Cumhurbaşkanı bu yaz MKYK ve MYK üyelerini asıl ve yedek ayrımı yapmadan bizzat kendi planlayarak heyetler halinde bölgelere gönderdi. Onlardan sahadaki gözlemlerini rapor halinde sunmalarını istedi. Milletvekillerinden raporlar alındı. İl başkanlarından rapor istendi. Kadın ve Gençlik kollarının tespitlerini iletmeleri talip edildi.

CİMER'e gelen şikâyetler tasnif edildi.

Ayrıca, AK Parti tarafından yaptırılan anketlerde ekonomiye ayrı bir önem verildi.

Çıkan sonuç ne?

7 başlık ön plana çıktı. Bunun ilk dördü ekonomi ve işsizlik.

Asıl ana muhalefet CHP değil, ekonomi partisi.

O nedenle Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, 2023 seçimlerine hazırlanırken muhalefet cephesinde yaşanan gelişmelere değil, milletin sofrasına odaklanmış durumda.

Esfender KORKMAZ

GAP neden bitirilmiyor?

27 Eylül 2021 Pazartesi

Yüksek kur, ithal malların fiyatlarını ve enflasyonu artırdı. Yüksek enflasyondan dolayı da halkın satın alma gücü düştü. Yetmedi İktidar 5 milyon Suriyeliyi, şimdi de Afganları işimize ve aşımıza ortak yaptı. Açlık ve yoksulluk arttı.

Siyasi iktidar gıda fiyatlarını beş büyük marketin artırdığını söylüyor ve polisiye tedbirlerle işi çözeceğini zannediyor. AKP, hep kendi gözlüğünden baktığı için, yalnızca fiyatlar değil, bugüne kadar ekonomik ve sosyal sorunlara, hiçbir zaman doğru teşhis koyamadı.

Gerçekte gıda fiyatlarında meydana gelen artışın tek sorumlusu siyasi iktidardır. Siyasi iktidarın bir tarım politikası olmadı. Tarımsal destekleri yarıdan aza indirdi. İsrail, çölü tarım arazisine çevirdi, AKP, GAP gibi bir projeyi rafa kaldırdı. Hâlâ da Cumhurbaşkanı Kanal İstanbul diyor.

Bu sene kuraklık Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu vurdu. Oysa ki eğer AKP, GAP projesini devraldığı şekilde tamamlasaydı, Güneydoğu kuraklık yaşamazdı.

Güneydoğu Anadolu Kalkınma Projesi(GAP), Dünyada en iddialı ve prestijli projelerden biri idi. AKP, bu projeyi de kendine benzetti.

Dicle ve Fırat nehirleri ve Batman Çayı, öteden beri Türkiye'nin baraj ve sulama projeleri için en uygun iki nehir olarak dikkate alınmıştır. Bu iki nehir üzerinde kurulan önemli barajları AKP iktidarı hazır devralmış, üstüne yalnızca iki baraj yapmış ve sonunda projeyi rafa kaldırmıştır.

GAP bölgesinde Fırat Nehri üzerinde kurulan barajlar;

Keban Barajı, Elâzığ ilinin Keban ilçesinde, Fırat Nehri üzerinde, 1965-1975 yılları arasında inşa edilmiş olan elektrik enerjisi üretimi amaçlı barajdır.

Karakaya Barajı, Diyarbakır ili Çüngüş ilçesi sınırları içinde, Fırat Nehri üzerinde, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin bir parçası olarak elektrik enerjisi üretimi amacıyla 1976-1987 yılları arasında inşa edilmiştir.

Atatürk Barajı derivasyon tünelleri ve Şanlıurfa Tünelleri inşaatı 1981 yılında başladı. 1992 yılında bitirildi.

Birecik Barajı, 2000 yılında bitirildi.

Karkamış Barajı, 1999 yılında bitirildi.

Dicle Nehri üzerinde kurulan barajlar;

Kralkızı Barajı ve HES, Diyarbakır ili sınırları içerisinde Maden Çayı üzerinde yer almaktadır. Enerji üretmek amacıyla 1985-1997 yılları arasında inşa edildi.

Dicle Barajı ve Hidroelektrik Santrali, Diyarbakır ili sınırları içerisindedir. Proje çalışmalarına 1986 yılında başlandı ve 1977 yılında tamamlandı.

Cizre Barajı 2016 yılında başlandı, 2020 yılında bitti.

Ilisu Barajı 2013 yılında bitirilmesi planlanıyordu 2020 yılında bitti.

Batman Çayı üstünde ise;

Batman Barajı, Diyarbakır ilinin Silvan ilçesinde yer alan Batman Çayı üzerinde, sulama, taşkın önleme ve enerji üretmek amacıyla 1986-1999 yılları arasında inşa edildi.

Dikkat edersek AKP'nin 19 yıllık iktidarında özel sektöre yaptırdığı yalnızca **Cizre** ve **Ilisu** barajı var.

Aslında; 1979 yılından başlayarak Aşağı Fırat ve Dicle Projeleri birleştirilip GAP adı altında toplandı. 1989 GAP Master Planı hazırlandı ve bölgenin çok sektörlü kalkınma planı haline dönüştürüldü,

Böylece Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde yapımı öngörülen barajlar, hidroelektrik santralleri ve sulama tesislerinin yanı sıra kentsel ve kırsal altyapı, ulaştırma, sanayi, eğitim, sağlık ve diğer sektörlerin gelişmesini ve hizmetlerini kapsayan entegre proje haline getirildi.

GAP kapsamında 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve yaklaşık olarak 1,8 milyon hektar alanda sulama yapılması ve 3 milyon 800 kişiye istihdam yaratılması öngörüldü.

28.09.2021

2008'de Diyarbakır'da ve 2017'de Urfa'da konuşan AKP Genel Başkanı Erdoğan, 2019'da GAP'ı tüm unsurlarıyla tamamlamayı hedefliyoruz, dedi ama sonrasında adım atılmadı.

Halen GAP'ta enerji projeleri yüzde 79, sulama projeleri yüzde 40 oranında tamamlandı.

GAP, aynı zamanda terör önünde de kalkandır. İş ve aş sahibi olanlar, teröre bulaşmaz.

İbrahim Kahveci

Dava faizi!

Faiz haram... Ya da yüksek faiz daha çok haram... İyi ama o zaman düşük faiz daha mı az haram oluyor? Açıkçası ben bu konuda dini inanca bir söz söyleme konumunda değilim.

Gelin uygulamaya bakalım.

2002 yılında AK Parti henüz iktidarı devralmadan önce toplam kredi kullanımı 66 milyar liraydı. Bu tutar o dönem ülke gelirinin yüzde 10'ları seviyesindeydi.

İşte bu nedenle gecelik faizler yüzde 3000-4000'leri görmesine rağmen batanlar çok olmadı.

Şimdi kredi tutarı 4 trilyon lirayı aştı. Bireysel krediler bile 1 trilyon sınırında. Kısaca **herkes borçlandı. Borçlu olanların da borçları devasa boyutlara ulaştı.**

Faizler şimdilerde yüzde 30-40'lara çıktığında işte tam da bu nedenle herkes battık-bittik noktasına geliyor. Artık **ekonominin faiz hassasiyeti çok yükseldi.**

Bu noktaya geleceğimizi 2007 yılından beri yazdığım mecralarda defalarca dile getirdim. Gidilen yol belli ise yolun sonunu söylemek çok zor olmasa gerek.

AK Parti ekonomik çözümlerinde hep kredi-faiz ekseninde çözümler aradı. Kalkınma ve değer üretme maalesef sınıfta kaldı.

Bu nedenle ki, en fazla büyüyen sektör finans oldu. Bu nedenle ki, büyümeye rağmen istihdam artmadı. Mesela 2017/II. çeyrek ile 2021/II. çeyrek çalışan sayısı aynı. Aradan geçen 4 yılda hiç mi istihdam artmaz?

Artan nüfus ne yapacak? Gençler nasıl iş bulacak? O krediler nasıl ödenecek?

Tam da bu nedenle diyorum: 2002'de öğrenci kredisi 45 TL'den 2021'de 650 liraya çıkması, hatta 1000 lira olması da bir başarı ifade etmiyor. **Asıl önemli nokta borçlananın borcu ödeme kabiliyetidir. Orası arttı mı, azaldı mı? Ölçüt budur...**

28.09.2021

Kredi aldınız ama ödeyemiyorsanız gerisi teferruattır.

Bakın ülkemizde 3,5 milyon insan kredi borçlarını ödeyemiyor. Daha ne tartışacağız?

Şenol Babuşcu sosyal medya üzerinden bazı bilgiler paylaştı: Nisan-Haziran döneminde bireysel kredi kullanan 1 milyondan fazla kişinin geliri asgari ücretin altında. Aynı dönemde kredi kullanan 760 bin kişinin ise geliri 1000 liranın altında. Ve daha ilginç bu kişilerin kullandığı toplam kredi 16 milyar lira...

Toplamda ise 25 milyondan fazla kişi 650 milyar lira bireysel kredi kullanıyor. Bu kredinin ise yüzde 90'dan fazlası 'ihtiyaç kredisi'...

Şenol Beyin paylaşımları dudak uçuklatıcı. Feci bir tablo...

Şimdi konumuzun kilit noktasına gelelim: Genellikle sağ kesimde 'dava' ve sol kesimde de 'devrim' olarak isimlendirilen sloganları biliriz.

Dava dediğinizde insanların kendilerini uğruna feda etmesi gereken bir ulu hedef karşınızda durur.

AK Parti işte tam da dava ile kendini özdeşleştirmeye çalışıp meydanlarda dini söylemlere ek olarak dini kitabı da kullanabiliyor.

İyi ama uğruna feda olunması bile erdem kabul edilen bir dava, nasıl oluyor da neferleri olan insanları basit bir banka kredisine hapsedebiliyor?

Hem de davanın asıl unsurlarında olan FAİZ'e...

Burada bir durmak gerekmez mi? Söylemi dini olan, meydanlarda bunu sıkça kullanan, vatandaşına bu argümanlarla oy vermesini isteyen bir yönetim, nasıl oluyor da kredi/faiz eksenine halkı hapsedebiliyor?

İlginç değil mi?

Sahi bu davanın faizi kaç? Bu dava çöpten ekmek toplayıp savunulacak bir dava ise, neden çözümler hep kredi-faiz ekseninde aranıyor?

Siz anlayabildiniz mi? Ben çözemedim de....

28 Eylül 2021, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Bir garip dünya

Özellikle Türk-Amerikan ilişkilerindeki gerginliğin sonuçlarını tahmin etmeye çalışırken dünyada başka gelişmelerin olduğunun da farkındayız. Örneğin Afganistan'nın Herat kentinde erkeklerin sakallarını traş etmeleri yasaklandı. Berberlere gönderilen genelgede erkek sakalını traş eden berberlerin ağır şekilde cezalandırılacakları duyuruldu.

Dünyadan başka bir haber de İsviçre kökenli. Geçtiğimiz Pazar günü yapılan referandum sonucu İsviçreliler aynı cinsten insanların evlenmelerini meşru kıldı. Böylece eşcinsel evliliklerde İsviçre dünyadaki 30. ülke oldu. Çocuk sahibi olmak konusu da ele alındı ve kiralık sperm ve kiralık yumurta ile bu soruna çözüm üretildi. Tek millet, iki devlet simgesi Azerbaycan, Karabağ zaferini kutlarken devlet başkanı Aliyev ülkenin oynadığı rolü gözyaşları içinde anlattı. Dünyanın ilgiyle izlediği diğer gelişme tabii ki Almanya'dandı. 16 yıllık başbakanlığı sona eren Angela Merkel'in partisi ikinci oldu. Almanya'da Sosyal Demokrat iktidarın uçları görülürken diğer sol grupların da koalisyonda yer alacağı tartışılıyor. **Angela Merkel'in gerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'la sürdürdüğü olumlu diyalog, gerekse Türkiye'ye karşı bakış açısındaki müsamaha galiba özlenecek.**

Bütün bu olayları izlemeye çalışırken tabii ki dikkatler Amerika'nın üzerinde. **Bu süper güç şu anda ciddi bir siyasi kriz yaşıyor. Eski başkan Trump, Amerika'nın çöküntü içinde olduğunu sürekli tekrarlıyor. Cumhuriyetçiler de Biden'ı görevden almak için çeşitli girişimlerde bulunmaktalar.** Yani şu anda Türkiye'nin Amerika'ya rest çekmesi bu ülke için en önemli problem konusu değil. Bunu önümüzdeki günlerde daha somut biçimde göreceğiz.